

ЕКОНОМІСТ

Газета Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
№ 22–24 (1291–1293) e-mail:kneu_press@ukr.net Вересень 2009 р.

Слово

СЛОВО

Зі святом знань!

Актуально

Перший раз
на перший курс

Увага!

Цікаво

«Скіфськими»
стежками

Золоті ключі

Дозвольте
представити

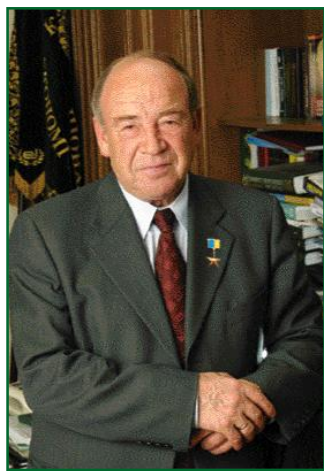
Точка зору

Власний досвід

По життєписах
вивчаємо
історію

Історичні
розвідки

Ювілеї

Дорогі першокурсники!

Сьогодні для багатьох з вас знаменний день – ви зробили перший крок на шляху у бурхливе, напружене гарне і надзвичайно складне доросле життя. Ви стали студентами одного з найстаріших вузів держави, який має давні традиції, славетну історію та власну філософію буття, – Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Понад 100 років у системі вищої економічної освіти він посідає чільне місце, готуючи державних керівників, спеціалістів-практиків для всіх галузей народного господарства, урядовців, юристів, наукових працівників. Сьогодні неможливо знайти хоча б одну ділянку роботи в економіці України, де б не працювали випускники університету. Багато серед них відомих і знаних людей не тільки на терені Батьківщини, а й за її межами.

Саме таким – здатним до розвитку, відкритим сучасним освітнім технологіям і водночас плекаючим добрі традиції і надбання свого минулого – бачив нинішній КНЕУ ще у 1906 році його засновник, професор історії Київського університету Св. Володимира Митрофан Вікторович Довнар-Запольський. Минали роки. Вдосконалювалися форми і методи підготовки фахівців, здатних мислити сучасно, далекоглядно, торувати шляхи у майбутнє. Сьогодні Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана – це провідний економічний вуз України, який, пам'ятаючи давні традиції, формує і відтворює власні викладацькі кадри, підтримує високий інтелектуальний потенціал, вагомо впливає на економічний розвиток українського суспільства і реально прогнозує своє майбутнє.

Тож, шановні першокурсники, з самого початку вам доведеться вчитися плідно та наполегливо працювати, щоб досягнути весь масив знань, який вам пропонуватимуть у навчально-інформаційному просторі нашого університету. Насамперед, хоча підкреслити: обов'язково потрібно вчитися самостійно і постійно самовдосконалюватися, оскільки аудиторні заняття дають лише частину того, що потрібно знати першокласному фахівцеві. І якщо ви прагнете стати дійсно спеціалістами високого класу, аби творити у рідній державі стабільну економіку, високу культуру, опікуватися державними і корпоративними інтересами на благо України, прийняти від старшого покоління естафету відповідальності за долю держави і суспільства, Київський національний економічний університет не тільки надасть вам сучасні знання з економіки, менеджменту, маркетингу, права, інформаційних систем і технологій, а й забезпечить вам успіх у подальшій роботі, професійному зростанні, особистому житті.

Також хочу у всенародний День знань вшанувати і віддячити тим, завдяки кому забезпечується ефективний навчальний процес у КНЕУ, хто присвятив своє життя нелегкій освітянській справі: професорсько-викладацькому складу, працівникам усіх підрозділів, що утворюють велику сучасну інфраструктуру університету.

Мої вітання батькам наших першокурсників, для яких цей день став святом справжньої дорослості рідної дитини, ще однією сходинкою в її суспільному і громадянському зростанні.

Бажаю всім, причетним до сьогоднішнього яскравого і хвилюючого свята, нових здобутків, творчої наснаги, широких освітянських горизонтів, плідної праці у сучасному просторі економічної науки!

Зі святом вас!

Ректор Анатолій ПАВЛЕНКО.

24 серпня –
День Незалежності
України

АКТУАЛЬНО

Громадськість за чесну вступну кампанію 2009

У червні в стінах Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана відбулася прес-конференція всеукраїнського проекту – «Вступ-2009 очима громадськості». Зустріч пройшла за участі представників Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Києво-Могилянської академії. Подібна акція в історії української освіти у рамках загальнонаціонального проекту проводилася вдруге.

Проект передбачав здійснення громадського моніторингу вступної кампанії 2009 року в 30 вищих навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації державної форми власності, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України та розташованих у 10 областях України. Моніторинг проводився силами коаліції із 11 регіональних громадських організацій, які діють у 10 областях нашої держави. Силами антикорупційної коаліції було підгото-

влено та надруковано Посібник з правилами та особливостями вступної кампанії 2009 року; опрацьовано методологію та сформовано інструментарій проведення громад-

ського моніторингу вступної кампанії 2009 року; проведено громадський моніторинг вступної кампанії до ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Реалізація проекту відбувалась за підтримки Міністерства освіти і науки України, ректоратів ВНЗ, у яких здійснювався громадський моніторинг. А висвітлювався перебіг моніторингу в регіональних та всеукраїнських мас-медіа.

Своїми думками та враженнями про перші результати роботи антикорупційної коаліції у ВНЗ і, зокрема, спостереженнями за перебігом вступної кампанії у Київському національному економічному універси-

теті імені Вадима Гетьмана з представниками мас-медіа поділились: Алла Волошина (координатор загальнонаціонального проекту), Ірина Конченкова (Школа Рівних Можливостей, керівник проекту з моніторингу вступної кампанії в Київському національному економічному університеті), Анатолій Федорович Павленко (ректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана), Олександр Востряков (відповідальний секретар Приймальної комісії КНЕУ).

Олена САМСОН,
провідний редактор ЦСЗ.

Вступна кампанія – вибір зроблено

Щороку кожен навчальний заклад переживає найвідповідальніший період – вступний. З особливостями та перепетями цього річного вступної «бatalії» з нами поділився відповідальний секретар приймальної комісії КНЕУ, Олександр Востряков.

Як пройшла вступна кампанія 2009 року? Скільки студентів було зараховано на перший курс?
Вступна кампанія 2009 року прой-

шла успішно, в умовах прозорості і відкритості, скарг або звернень абітурієнтів щодо роботи приймальної комісії зафіксовано не було. На денну форму навчання зараховано понад 3000 студентів.

Яким був у середньому по вузу конкурс на одне бюджетне місце? Які спеціальності були фаворитами?

Конкурс на місця за державним замовленням в середньому по вузу склав 12 осіб на місце. Такий високий конкурс зумовлений тим, що більшість вступників подавали документи одночасно на багато напрямів. Найбільш популярними напрямками підготовки

цьому році були «правознавство», «міжнародна економіка», «фінанси і кредит», «економіка підприємства».

Особливості вступної кампанії 2009 року?

Головною особливістю цього річного вступної кампанії був факт подання одним абітурієнтом документів до багатьох вузів України на багато різних напрямів підготовки. В КНЕУ ім. В.Гетьмана зафіксовані факти коли одна особа подала документи більше 15 разів на різні форми навчання та напрями підготовки.

Абітурієнт – 2009, який він?

Основна специфіка абітурієнтів 2009 року полягає в тому, що вони

на стадії подання документів до вузів ще не визначились зі своїм подальшим професійним спрямуванням, що призводило до того, що вступники брали участь у конкурсах за діаметрально протилежними спеціальностями (філологія, лінгвістика, економіка, природничі науки і т.ін.).

Чи виникали спірні моменти в ході цього річного вступної кампанії?

Спірних питань в ході цього річного вступної кампанії не виникало.

Ваші побажання першокурсникам.

Швидко адаптуватись до студентського життя і бути гідними звання студента КНЕУ.

ПЕРШИЙ РАЗ НА ПЕРШИЙ КУРС

Дружні поради першокурснику

ПОРАДА ПЕРША

Не губіться в перші дні і навіть тижні навчання. На початку навчання ви будете відчувати розгубленість, а то і пригніченість тому, що навкруги все незнайоме. Це неприємний, але зовсім нормальний стан, пов'язаний з адаптацією до нових умов, який скоро пройде. Але поки ви погано орієнтуєтесь в лабіринтах коридорів і нумерації аудиторій, візьміть собі за правило приходити в університет на 10-15 хвилин до початку занять. По-перше, ви не запізнитесь, а по-друге, не будете даремно нервувати.

ПОРАДА ДРУГА

Потрібних людей бажано знати в обличчя. Тому в перші ж дні дізнайтесь, де знаходиться деканат вашого факультету, познайомтесь з куратором вашої групи. Це допоможе потім оперативно вирішувати різні питання.

ПОРАДА ТРЕТЯ

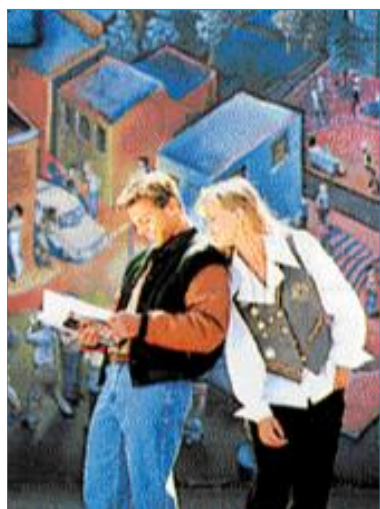
В перший день знайдіть у ВНЗ, де знаходиться стенд з розкладом занять вашої групи і переписіть його. На відміну від

Шановний студенте! Пам'ятаєш ту щасливу мить, коли ти, завмираючи від хвилювання, шукає своє прізвище в списку зарахованих? Вступив!!! Це було справжнє свято. Але ... свято, як відомо, закінчується швидко. За ним наступають будні. І вчорашньому школяру не завжди легко пристосуватися до нового, студентського життя. Тож ці ненав'язливі корисні поради для тебе.

шкільного, університетський розклад може змінюватися, тому частіше дивіться на стенд.

ПОРАДА ЧЕТВЕРТА

Не відкладайте відвідування бібліотеки. Дізнайтесь у старости (в деканаті, у куратора), який день і час виділений спеціально вашій групі в бібліотеці для отримання підручників. Ні в якому разі не пропускайте його. Заздалегідь дізнайтесь, що потрібно мати з собою, щоб вас записали до бібліотеки (студе-

нтський квиток). Не забудьте взяти із собою пару пакетів – підручників може бути багато.

ПОРАДА П'ЯТА

З блокнотом у руках обійдіть університетські підрозділи, які можуть вам знадобитися: бібліотека, читальний зал, комп'ютерні класи, їдальня. Дізнайтесь години їх роботи. Запишіть прізвища та імена ваших одногрупників, їх домашні та мобільні телефони, адреси електронної по-

шти, особливо домашній телефон старости групи. Не соромся дзвонити одногрупникам, щоб уточнити розклад, термін здачі контрольних і рефератів тощо.

ПОРАДА ШОСТА

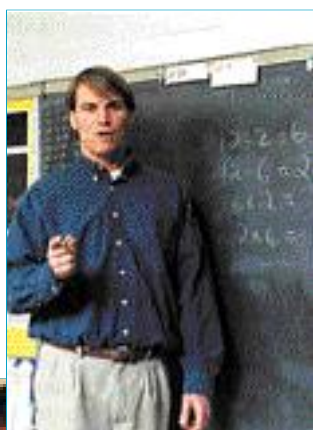
Придбайте достатню кількість зошитів. Той, хто не бажає «носити зайву вагу» і пише всі конспекти в одному зошиті, робить велику помилку – готува-

тися до іспитів за такими записами буде дуже важко. На зворотному боці зошита запишіть прізвище, ім'я та по батькові викладача, який веде предмет. На відповідній кафедрі дізнайтесь дні та часи, коли викладач буває в університеті, та запишіть це в зошиті поруч з його даними – коли прийде час здавати реферати та курсові, ця інформація буде дуже цінною.

ПОРАДА СЬОМА

Потурбуйтеся про те, щоб у сумці завжди лежали «запасні» 1-2 ручки – паста в них має властивість закінчуватися в самий невідповідний момент. На лекціях дуже корисно мати з собою ручку червоного або зеленого кольору – з їх допомогою ви зможете підкреслювати най-

більш важливі визначення, ставити відмітки на полях, виділяти нові терміни тощо.

ПОРАДА ВОСЬМА

Як можна швидше навчитись конспектувати лекції. Це нескладно, головне розробити систему символів і зрозумілих вам скорочень. Всі символи з розшифровкою запишіть на зворотному боці обкладинки зошита. Конспектуючи, не економте папір. Залишайте в зошиті поля для додаткових поміток. Пам'ятайте, що лекція – не диктант, тому не потрібно записувати за лектором слово в слово. Записуйте лекцію у вигляді тезисів.

Не хвилюйтесь, якщо у вас не відразу буде виходити. Ведення конспекту – особлива наука, яка потребує тренувань. Поступово ви нею оволодієте. Якщо відчуваєте, що безнадійно відстаєте, залишіть у зошиті вільне місце – можливо інші будуть швидше за вас писати, і після лекції ви з їх допомогою заповните ці пропуски.

ПОРАДА ДЕВ'ЯТА

Налаштуйтеся на те, що підготовка до сесії починається ... з першого заняття. Перед новою лекцією не лінійтеся заглянути в попередній конспект. Таким чином, ви можете з'ясувати, що було не зрозуміло. Якщо прояснити незрозумілі моменти не вдається навіть за допомогою підручника, не соромтесь звернутися до викладача – краще, ви запитаете його зараз, ніж він вас потім на екзамені.

Читати літературу також потрібно одразу. На семінарах ведіть себе активно – виступайте з доповідями, уточненнями, задавайте питання. Якщо при цьому не будете пропускати лекції та будете своєчасно здавати реферати, маєте шанс отримати залік або екзамен «автоматом».

ПОРАДА ДЕСЯТА

Беріть активну участь в суспільному житті групи та університету. Крім того, запишіться у гурток в нашому університеті, який вам по душі: танцювальний, вокальний, краєзнавчий, театральний, спортивний тощо. Станьте волонтером Студентської соціальної служби. Інформацію про роботу секцій ви можете отримати у старости чи куратора вашої групи та на сайті КНЕУ: www.kneu.kiev.ua.

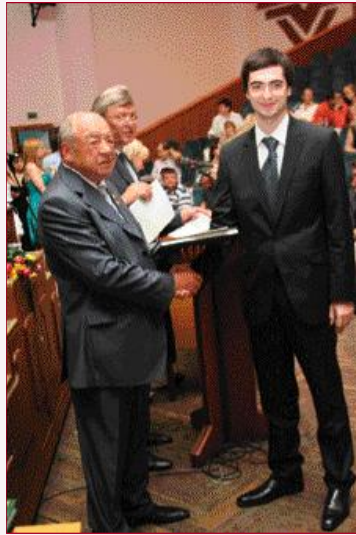
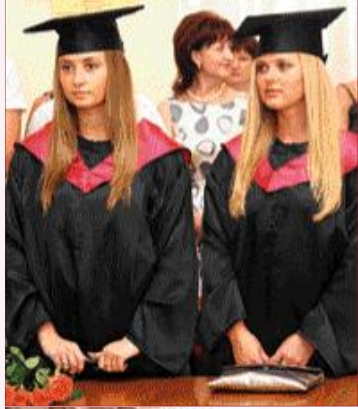
Отже, це невеликий перелік того, що потрібно знати і робити в перші дні навчання. Маю надію вам мої поради стануть у пригоді. Студентські роки минають швидко, потурбуйтеся про те, щоб вам було що згадати. Успіхів!!!

Підготувала Олена САМСОН, провідний редактор ЦСЗ.

ВИПУСК – 2009

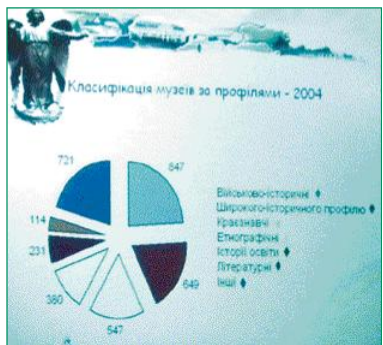
Вручення дипломів – процедура щорічна і в принципі типова, але... Якщо вона комусь і здається банальною, то тільки не тій людині, яка цей диплом отримує. Особливо якщо це диплом магістра – для більшості випускників останній і єдиний про вищу освіту. Та й п'ять років, прожитих у стінах університету, молодих насичених цікавих і певною мірою доленосних років – це, звісно, не просто так.

Музейно-педагогічна палітра України зби́рала музеєзнавців

Наприкінці травня в приміщенні Педагогічного музею України було проведено Всеукраїнську виставку-огляд державних музеїв «Музейно-педагогічна палітра України», організовану за підтримки Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України. Мета виставки – продемонструвати стан розвитку музейної справи в Україні на сучасному етапі з метою вироблення практичних рекомендацій для оптимізації музейної роботи та вирішення нагальних питань, пов'язаних із функціонуванням вітчизняних музеїв.

З вітальним словом до учасників круглого столу звернувся президент

Академії педагогічних наук України В.Г. Кремень. Учасники круглого столу, працівники музеїв України, обмінялись досвідом та новачками в музейній справі. Було констатовано, що після процесу зменшення чисельності музейних установ, що мав місце в першій половині 1990-х рр., останнім часом намітилась протилежна динаміка. Тож нині в Україні діє близько 4 тис. музеїв різного профілю (військово-історичні, широкого історичного профілю, краєзнавчі, етнографічні, історії освіти, літературні та ін.) та статусу (національні, народні, галузеві, музеї при закладах освіти тощо).

У виступах учасників круглого столу ставились питання про нагальну необхідність впорядкування правової бази функціонування вітчизняних музеїв, визначення питання підпорядкування музейних установ, правового статусу їх працівників. Було

констатовано незадовільний рівень матеріально-технічного забезпечення музеїв, недостатню матеріальну мотивацію працівників музеїв, внаслідок чого останнім часом нарастає дефіцит кваліфікованих праців-

ників. Це призводило до зникнення низки музеїв в останні роки.

нізація допоможе консолідувати зусилля працівників різних вітчизняних музеїв і краще захищати свої права та професійні інтереси. Результати обговорення було передано до Міністерства науки і освіти України. Також в приміщенні Педагогічного музею України (вул. Володимирська, 57) розміщено виставку з розділів, присвячених кожній музейній установі (загалом близько 30 музеїв). Виставка буде працювати до вересня 2009 р. і дозволить отримати інформацію щодо найрізноманітніших музеїв з усіх регіонів України.

Музей історії КНЕУ за активну участь в організації та проведенні даної виставки та круглого столу, а також за створення музейної експозиції, яка відповідає всім вимогам до сучасних музейних установ, було відзначено дипломом Академії педагогічних наук України.

Музей історії КНЕУ за активну участь в організації та проведенні даної виставки та круглого столу, а також за створення музейної експозиції, яка відповідає всім вимогам до сучасних музейних установ, було відзначено дипломом Академії педагогічних наук України.

Музей історії КНЕУ за активну участь в організації та проведенні даної виставки та круглого столу, а також за створення музейної експозиції, яка відповідає всім вимогам до сучасних музейних установ, було відзначено дипломом Академії педагогічних наук України.

Музей історії КНЕУ за активну участь в організації та проведенні даної виставки та круглого столу, а також за створення музейної експозиції, яка відповідає всім вимогам до сучасних музейних установ, було відзначено дипломом Академії педагогічних наук України.

А.І. ЧУТКИЙ
к.і.н., доц. кафедри історії економічних учень та економічної історії КНЕУ, директор Музею історії КНЕУ.

УВАГА!

ПСИХОЛОГИ ЗАПРОШУЮТЬ ДО СПІВПРАЦІ!

Спектр запитів до психологів найрізноманітніший: це і бажання розібратися у своїх психологічних проблемах, визначитися у прийнятті важливого рішення, прагнення підви-

щити рівень саморегуляції – покращити настрій та побороти депресивні стани; проаналізувати конфліктну ситуацію, наприклад, з батьками, утруднення у спілкуванні з друзями чи непорозуміння з викладачами; проблеми у навчанні – чи ада-

птація у новому колективі, чи страх виступати на семінарі та багато інших питань, адже всі ми різні і кожна людина індивідуально-своєрідна.

Крім індивідуальних психологічних консультацій ви можете стати учасником тренінгової групи (соціально-психологічний тренінг, група особистісного зростання, тре-

нінг саморегуляції, тренінг розв'язання конфліктів, тощо).

Працівники психологічної служби активно задіяні у проведенні заходів для оптимізації роботи кураторів нашого університету, організовується систематична робота зі старостами першого курсу та різноманітна діяльність з метою адаптації першокурсників.

Вся наша багаторічна робота була спрямована на розвиток особистості, підвищення психологічної культури нашого навчального закладу, гуманізацію взаємин, сприяння самовизначення людини, запобігання негативних подій у життєдіяльності людини. Успішна реалізація цих завдань може відбуватися лише при дотриманні

принципу повної конфіденційності психологічної роботи.

Отже, чи стурбовані ви своїми особистими стосунками з найріднішою людиною, чи відчуваєте творчий спад і потребуєте перегляду свого ставлення до справи, чи просто хотіли б поговорити – все це може стати предметом індивідуальної бесіди з психологом чи однією з тем тренінгового курсу.

Ласкаво просимо до психологічної служби КНЕУ. Конфіденційність та професіоналізм вам забезпечено.
Контакти
вул. Желябова, 4, гуртожиток № 3, 1-й поверх.
Психологічна служба КНЕУ.
тел. 456-49-63.

Олена БОЙЧУК,
керівник психологічної служби КНЕУ.

«ПЕРСПЕКТИВА»

ЦІКАВО

Уроки бізнес-етикету

Культура – історично визначений рівень розвитку суспільних творчих сил та духовних цінностей, який відображається в типах та формах діяльності людей, а також у створюваних ними духовних і матеріальних цінностях. Саме це формує поняття культура.

Загалом всі культури можна поділити на три групи:

Моноактивні культури бачать своє майбутнє наче пряму лінію, чітко його планують (так зване лінійне сприйняття світу).

Поляктивні культури також бачать своє життя у лінійній формі, хоча вони й не притримуються жорсткого плану (італійці, португальці, українці).

Реактивні культури сприймають час циклічно. Вони можуть спокійно змінювати графік та підлаштовуватися під графік партнерів по бізнесу (Японці, Фіни, Китайці).

Правильно визначити особливості ментальності людини з якою ведеться бізнес є досить важливим, оскільки невміння правильно себе поводити може „підмочити» вашу репутацію або змінити шальки терезів при підписанні домовленості не на вашу користь. Так, наприклад, якщо при зустрічі з індійськими партнерами ви вдягнете світлий одяг – це надасть вам перевагу, як людині, що обізнана в культурі співрозмовника.

Ось деякі особливості народів світу:

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Американці не люблять манірність, тому постарайтеся, щоб атмосфера ваших переговорів була не дуже офіційною. Напевне, партнери зі США практично одразу почнуть звертатися до вас по імені. Нехай це вас не бентежить. Така форма звертання заведена в їх на Батьківщині, навіть, до літніх людей. Пам'ятайте про звичку американців дивитися просто в вічі співрозмовнику. Не уникайте цього погляду, інакше ризикуєте справити несприятливе враження. Окрім того, не варто забувати ще одне важливе правило – говоріть голосно.

ФРАНЦІЯ

Тут робочий день починається о 8:30, а закінчується о 18:30, але з 12:30 до 15:00 всі йдуть з офісу на обід. На початку знайомства звертайтеся до своїх партнерів офіційно: “мсьє” до чоловіків і “мадам”

– до жінок. У Франції недолюблюють мовчазних людей. Деякі французи навіть вважають, що справжньої поваги гідна лише та людина, яка вмє красиво говорити. Будьте готовими до того, що французи не відрізняються особливою пунктуальністю. У Франції не люблять сильних рукопотискань. За законами французького етикету, на вечерю треба спізнитися на чверть години.

АНГЛІЯ

Англіїці – дуже стримані та консервативні люди. Звертайтеся до них лише офіційно (містер, міс, місіс). Надмірна балакучість сприймається у Великій Британії як невихованість. Британці говорять спокійно і досить тихо. У цій країні вважається, що людина повинна говорити так, щоб її міг почути лише співрозмовник. В Англії чітко визначено коло предметів, які можна дарувати діловим партнерам. Це записники, блокноти, календарі, запальнички, лазерні диски, фірмові авторучки, на Різдво – алкогольні напої та дорогий сир. Решта може розглядатися як хабар і засіб тиску на партнера.

ІСПАНІЯ

Не призначайте ділову зустріч опівдні. У цей час у іспанців сієста. В Іспанії час приймання їжі значно зміщений. Снідати починають о 14:00, а обідати з 22:00. Іспанці можуть говорити годинами, тому розраховуйте, що ваша ділова зустріч закінчиться набагато пізніше, ніж передбачено регламентом. Якщо ви не дослухаєте свого співрозмовника до кінця і перебер'єте його, це буде сприйнято як неповага. Звичайно, в інших країнах це теж вважається порушенням етикету, але в Іспанії до цього ставляться особливо педантично.

ШВЕЙЦАРІЯ

У цій країні не заведено одягати на ділову зустріч чорний костюм. Швейцарці практично не вживають спиртних напоїв, тому не варто настирливо пропонувати партнерам алкоголь. Якщо ви запрошуєте своїх закордонних друзів, не намагайтеся здивувати їх дуже дорогими та різноманітними стравами – цим ви лише зіпсуєте враження про себе.

КРАЇНИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ

Вітання у арабів – ціла церемонія, що супроводжується розпитиваннями про здоров'я і стан справ. Не варто детально розповідати про себе. Від вас, в принципі, не чекають докладної розповіді про ваше самопочуття і справи, це просто данина ввічливості.

Ви побачите, що чоловіки при зустрічі, зазвичай, обнімаються, поплескуючи один одного по спині та плечах, і злегка доторкаються щокими. Робіть так само лише тоді, якщо ваш арабський партнер першим почав вас так вітати. В іншому разі вам треба просто потиснути руку.

Зверніть увагу на те, що за правилами близькосхідного етикету рукопотискання має бути досить тривалим (коротке рукопотискання араби вважають образливим). Під час розмови у них заведено досить близько сидіти біля співрозмовника. Не ніяковійте. Уникайте фізичних дотиків з протилежною статтю. Діловим жінкам необхідно одягати спідницю не коротшу, ніж до середини литки. Також зверніть увагу на довжину рукавів блузки (як мінімум до ліктя).

У близькосхідних країнах вихідний день – п'ятниця. Ніколи не пропонуйте близькосхідним партнерам страви зі свинини і алкоголь. В жодному разі не кладіть ногу на ногу, коли сидите. Той, хто сповідує іслам, вважає ліву руку нечистою, тому старайтеся все робити правою рукою.

КИТАЙ

На зустріч з китайськими партнерами одягайтеся скромно. Віддавайте перевагу темним тонам. Костюм з краваткою необхідний лише на офіційних прийомах. Ваше рукопотискання не повинне бути сильним. Також не треба трусити руку компаньйона. До речі, найкраще замінити рукопотискання традиційним у Китаї поклоном.

Старайтеся не торкатися партнера після рукопотискання. Китайцям імпонують скромні люди. Поводьтеся стримано, говоріть не дуже голосно. Жителі Китаю надають великого значення встановленню неформальних дружніх стосунків з

іноземними колегами, тому вас напевно запросять в ресторан або в гості.

Ніхто з присутніх за столом не має права починати їсти, доки найважливіша персона не подасть знак. Якщо до столу подали суп, значить трапеза наближається до кінця. За правилами китайського етикету, гість повинен встати із-за столу першим.

Оскільки для китайців дуже важливий «дух дружби» (як вони це називають), вам ставитимуть багато особистих запитань. Подарунки слід дарувати лише після завершення угоди.

ІНДІЯ

Для зустрічі виберіть офіційний одяг, який обов'язково має бути світлим. Ви можете замінити рукопотискання традиційним в Індії поклоном: ліву руку прикладіть до серця і злегка нахиліться всім корпусом. Пам'ятайте, що в Індії під час ділових переговорів виключені будь-які фізичні дотики.

ЯПОНІЯ

Японці дуже пунктуальні. І вони чекають того самого від своїх зарубіжних партнерів. Існує хибна думка, що з японцями треба вітатися двома руками. Ніколи не застосовуйте такого рукопотискання! Краще привітайте колег легким поклоном всім корпусом. Якщо вас запросять у ресторан традиційної японської кухні, то пам'ятайте, що там доведеться роззутися.

Японським партнерам не треба дарувати квіти. Вас можуть зрозуміти неправильно. Врахуйте, що в Японії не заведено відкривати подарунок при дарувальникові. Тут слово «так» не завжди є висловленням згоди з вами, іноді воно просто означає, що вас почули і зрозуміли. Японці – дуже ввічливі люди. Якщо і ви виявите ці якості, то, повірте, це буде гідно оцінено.

Форми вітання в світі надзвичайно багатообразні. Але, як би не були різні ці форми, міжнародний етикет вітань ґрунтується на таких принципах.

Чоловік незалежно від віку і положення вітає жінку першим.

Молодший за віком першим вітає старшого.

Молодший за посадою співробітник першим вітає старшого;

член делегації – керівника делегації, свій або зарубіжний.

Представляють завжди молодшого старшому (за віком або по рангу), одна людина представляється подружній парі, жінка представляється парі першою.

Раніше невідомо людину представляють першою, новоприбулою – присутнім.

Якщо представляють одну людину відразу декільком, зазвичай голосно називають його ім'я і прізвище, а той, що представляється відважує легкий уклін всьому суспільству.

При зверненні до людей старшого віку зазвичай називають їх титули і звання, при зверненні до військовослужбовців – військове звання, при цьому при зверненні до офіційних осіб, що мають державний статус, військове або дипломатичне звання, можна злегка підвищити людину на посаді і звернутися до підполковника «пан полковник».

ПОРЯДОК ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Якщо ви зустрічаєте делегацію гостей, першим представляється голова приймаючої делегації і, якщо з ним приїхала його дружина, то він представляє і її. Другим представляється гість – голова делегації та представляє свою дружину. Потім голова приймаючої делегації представляє своїх співробітників, які приїхали зустрічати гостей, по рангах. Якщо серед них є жінки, то їх представляють в першу чергу. Якщо жінок декілька, то їх представляють по рангах. Після цього голова делегації, що приїхав, так само представляє членів своєї делегації.

Зустрічаючи гостей в аеропорту або на вокзалі, голова приймаючої сторони повинен вручити квіти всім пані, що входять до складу делегації або прибулим разом з членами делегації. Чоловікам же квіти не дарують, за винятком ювілеїв. Гостей, що приїжджають на запрошення або для ознайомлення з діяльністю фірми, голова повинен зустріти, провести і вітати на урочистому прийомі. Останній час гостями можуть займатися інші співробітники фірми.

Головне завжди пам'ятати, що ввічливість та посмішка вам нічого не варті, проте можуть схилити на ваш бік співрозмовника.

Катерина ЧУМАК,
студентка 4 курсу,
факультету міжнародної економіки і менеджменту.

СКІФІ

Газета туристичного клубу «Скіфи» КНЕУ

Серед
несходжених
доріг одна —
моя

«СКІФСЬКИМИ» СТЕЖКАМИ

180 кілометрів щастя

Мені доводилось писати статті на безліч тем, але коли захотілось поділитися враженнями про наш карпатський похід зі «Скіфами», вперше не вистачало слів, щоб описати все те, що ми бачили і відчули.

ще, рюкзаки ставали легші, а погода залишалася стабільно сонячною. Хоча було виключення — Свидовецький хребет, на якому довелося заночувати, бо не встигли спуститись. Зранку все (в тому числі й наші намети) замело снігом, з під якого виглядало море маленьких фіолетових крокусів, навколо стояв, або точніше плив, густий туман — вигляд був справді неймовірний.

Перед походом нам читали правила з техніки безпеки, в яких розказувалось, як прави-

хом, покидали це місце з дивним відчуттям, відмінним від усього іншого, що відчували в інших храмах.

Не буду перелічувати назви всіх хребтів і гір, які були пройдені, зазначу лише, що на Говерлу ми піднялися 9 травня, на 9 день нашого походу. Щось було в цьому знакове — зустріти День перемоги на Говерлі, це, немовби, символ особистої перемоги над собою. Ще була гора Петрос. Далі пройшли до кінця

словами! Уявіть, ви засинаєте на схилі гори, а зранку прокидаєтесь на півострові, тільки замість моря — рожево-пурпурові хмари, на це можна дивитися годинами і фотографувати мільйони разів.

Одним із коронних питань походу стало «У чому вимірюється відстань?» Ні не в кілометрах, не в метрах і навіть не в милях. В «крапалях». Спробую пояснити, наші питання: «А скільки до привалу / ночівлі / монастиря?», була стандартна відповідь керівника: «Та, там крапель залишилось», після чого йти доводилося цілий «гуцульський кілометр»...

І це лише десята частина того, що було в Карпатах, а всю палітру відчуттів і вражень і в книгу не вмістиш. Ну як ти опишеш смак супу «ро-Debryanski», радість від того, що привал не

Наближались травневі вихідні, а з ними довгождана можливість кількадевного активного відпочинку... Приміщення клубу «Скіфи» з кожним днем все більше нагадувало вулик. Збоку, напевне, все виглядало досить дивно: купа спорядження, безліч людей. Розмовляють рідною мовою, але зрозуміти, що означає сказане, не так то просто. Наприклад: «Ти «кішки» береш?», «Де твоє КЛМН?» Лише потім здогадуєшся, що кішки — це просто сталеві пазури які натягуються на взуття альпініста, а КЛМН — скорочена аббревіатура «Кружка-ложка-миска-ніж».

Та я думаю вам всім знайомі відчуття того солодкого хвилю-

та Чорногірський хребти. І ось довгождане тридцятье квітня настало. Відсутність квитків та квитки взяті не на ту дату нікому на заваді не стали — 1 травня до Івано-Франківська приїхали всі.

По дорозі до Маняви водій мікроавтобусу розповідав безліч історій, на одній з яких мушу зупинитись. Мабуть, тільки в Україні, люди здатні вкрасти трактор (як на диво, в нормальному технічному стані) і спробувати його здати на металобрухт. Крали за допомогою крапу з сусіднього села, як не дивно їх помітили, зловили, а трактор тепер став місцевою «пам'яткою».

льно себе поводити в різних ситуаціях, зокрема при зустрічі з ведмедем. Жарти з цього приводу почалися ще в Києві, і за іронією долі, ми вже на другий день нашого походу побачили ведмежа!!! Розуміння того, що воно на свободі, в своєму рідному середовищі просто захоплювало. Воно, до речі, зовсім не злякалося, на відміну від нас, яким просто пощастило не побачити його маму.

На сьомий день нам не вдалось знайти монастир Пантелеймона Цілітеля, бо він, напевне, існував тільки на карті, натомість потрапили в зовсім інший монастир — скит Серафима Саровського, якого на карті не було. Поспілкувавшись близько п'яти годин з мона-

весь Чорногірський хребет і переночували біля гори Вухатий камінь.

Ранок десятого дня був кращим за все моє життя — ми прокинулися вище хмар, це неможливо описати

п'ять, а десять хвилин, відчуття «що ти взув не боти, а «акваріуми»?»

До цього мені постійно казали, що в поході людину можна по-справжньому пізнати. Це дійсно так, але як виявилось, в поході також можна зрозуміти і самого себе.

Ольга КУЛІЦЬКА,
студентка 2 курсу, КЕФ.

вання перед поїздкою (неважливо куди): останні дні перед виїздом ти буквально живеш передчуттям насолоди. Це створює особливу дивовижну атмосферу, яка панувала в Скіфах. Ми збиралися провести десять днів у Карпатах, у пізнавальному поході, другої категорії складності через стародавній Манявський скит, Манявський водоспад, Свидовецький

Прибувши до Маняви ми відвідали неймовірний Манявський монастир, а потім попрямували до водоспаду, в якому деякі з нас навіть скупалися. З кожним днем підіймалися все вище і ви-

ЗОЛОТІ КЛЮЧІ

Новий предмет – нові знання

«Культурологія» у вищих навчальних закладах України зовсім нещодавно (2003 р.) увійшла до переліку обов'язкових дисциплін державного освітнього стандарту. Тому невід'ємною рисою сучасної освіти та професійної підготовки майбутніх фахівців є оволодіння студентами

основами культурологічних знань, знайомство з найкращими культурними досягненнями людства. Це має велике значення для пристосування студентів до світової та вітчизняної культурної спадщини, розширення світогляду, а

також для естетичного виховання економічних кадрів. І все це не менш важливо, ніж суто професійна та наукова підготовка.

Деякий досвід викладання, накопичений викладачами кафедри філософії, дозволяє зробити висновок, що вивчення студентами культурології сприяє також розкриттю їхнього творчого потенціалу, можливостей щодо власного розуміння процесу створення художніх цінностей. Це здійснюється через різного роду презентації власної творчості: віршів, фотографій, фільмів, малюнків, колекцій тощо. Система оцінювання знань дозволяє виявляти талановитих студентів та сприяти розвитку їх творчих здібностей, залучати до цінкових колективних проєктів, в тому числі й до загально-університетських.

КНЕУ має певні набути успішної реалізації таких проєктів: колективна поетична збірка «Багатобарвне Літо», видана до 95-річчя університету, ювілейний колективний художній збірник «Вітрила натхнення», що висвітили літературні обдарування як викладачів, так і студентів впродовж століття існування нашого вищого навчального закладу.

Сьогодні на сторінках газети «Економіст» ми презентуємо кращі творчі роботи студентів 2-го курсу факультету МЕІМ 2008/2009 навчального року.

Сподіваємось, що цей позитивний досвід вивчення дисципліни «Культурологія» в подальшому буде розповсюджуватись, адже на інших факультетах нашого університету також навчається багато талановитих студентів. Запрошуємо всіх до творчої співпраці.

Чары весны

В городском саду музыка звучала,
Чувством непонятным вся душа полна:
В этот вечер я парнишку повстречала,
И в глазах его расцвела весна...

Мелодия вальса плыла в тишине,
Вихрем улыбок кружились пары,
Звезды кружили в небес вышине –
Музыки дивной пленяли чары.

Паренек высокий строен и красив,
Безупречен вид – галантен и опрятен,

Вежливо меня на танец пригласил,
Голос его ласков, нежен и приятен.

Словно бы исчезли все, кто был вокруг,
Танцевали мы, как в волшебном сне,
От волненья сердце

встрепенулось вдруг,
И тепло, и радостно сразу стало мне.
Стала я невестой, а затем женою.
Дружною семьею счастливы теперь.
В городском саду музыка весною
Любящим сердцам открывает дверь.

Мелодия вальса плывет в тишине,
Вихрем улыбок кружатся пары,
Звезды танцуют в небес вышине –
Музыки дивной пленяют чары.

(Пісня написана автором в студентські роки).

Евгений ТРУСОВ,
доцент кафедры философии.

Ностальгия

Лишь фото давних друзей у окна
И лишь баян поверну дні,
Коли все було просто:
Збиратись вечорами, сміятись...
Тонкий слід губами пройшовся по щоці.
Легенкий подих. Незнайомець.
У щоці від краси.
А далі сходи. Двері.
Знову друзі. Все інші.
Дощ.
І поцілунок по-заслузі.
Знов ранок. Втеча. Ти летиш.

До іншого.
А потім вечір.
Мікроскопічна близькість.
Злість, образа.
І на очах сльоза.
Неначе страза.
А потім посміхнулась.
Все забула.
В потоці міста потонула.
Заснула вже. Мелодія. Дзвінок.
Незрозумілий почерк у твій крок.
Вина. Вино. Зарозумілість.
Прийди, поглянь на милість.
Сочиться сонце у вікно,
І фото старих друзів, як в кіно...

І сіре море днів
І тихий плін ночей,
І безкінечна путь у даль безлику.
І пристрасть, що зійшла,
А ти не боронив.
Спасіння маячило десь далеко.
Забутий поцілунок на вустах.
Облуда у обіймах моїх сильних.
Я знала ми розп'яті на хрестах.
За що?
За те, що із усіх робили винних.
За те, що ми того не вберегли.
Що нам судилося Богом і душею.

Що ми зуміли вирити траншею,
Нас карано за те що нам байдуже,
Що ми розбіглись не поговоривши знов,
Що ми обоє не хотіли дуже,
Впустити у серця нашу любов...

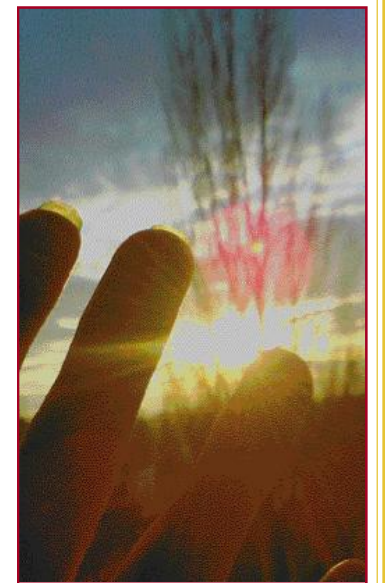
Іронія печалі

Не хочу бачити, як ти
Втрачаєш мою віру в тебе...
Не можу більше відчувати,
Як моє серце тисне жаль...
Ти міг би залишитись
Найближчим і найкращим,
Та все ж таки не зміг...

До тебе сам зробив мене байдужою –
Не бачив сліз в моїх очах.
Ти сам прекрасно все спалюжив,
А за вікном лиш завиває жак...

Але до цього вже готова я.
Це лиш іронія!
Іронія печалі в павутинні самоти.
І знаєш, майже вже не думаю,
Яким хорошим міг би залишитись ти...

Аріна КОСТЮК,
студентка 2-го курсу, ФМЕІМ.

Фотоколлаж із робіт студентки 2 курсу ФМЕІМ Діани Воловик

То ненависть за мною тенью ходит,
То я тебе, как образам молюсь.

То ты со мною груб, то мил и нежен –
И лаской, и теплом горят глаза.
То ты со мною «творчески» небрежен,
Скажи мне честно, кто я для тебя?
Вот глупо-то! Влюбилась я в актера!
Теперь гадай: где правда, где игра.
И знаю я – не вымолвишь и слова,
Не скажешь просто:

«Я люблю тебя!»

Скажи, что между нами происходит?
Я в этом без тебя не разберусь.

Уеду и забуду, не волнуйся,
Я хорошо умею забывать,

И к этой теме больше не вернусь я,
Тебе же остается лишь молчать...

***

Он молчал и страдал,
А она говорила...
Он любил и мечтал,
Но она не любила...

Он просил, умолял,
Чтоб она не забыла...
И ушел, разлюбил...
А она полюбила.

Екатерина КРОПИВЯНСКАЯ,
студентка 2-го курса,
Ф-та МЭИМ.

ПРОФ.СОМ

ДОЗВОЛЬТЕ ПРЕДСТАВИТИ

Шановні першокурсники!

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана – лідер у вихованні інтелектуальної еліти нації, надає можливість кожній молодій людині стати освіченою, висококультурною й конкурентоздатною на сучасному ринку праці. Безперечно, якість освіти отриманої вами в першу чергу залежить від вас особисто. Невтомно працюйте заради свого майбутнього, усвідомлюючи, що ви є творцем власної долі, свого подальшого добробуту. Бажаємо вам наполегливості та зацікавленості у процесі отримання знань, активної життєвої позиції, а також веселого студентського життя, наповненого подіями, новими враженнями та знайомствами. Безперечно воно таким і буде, адже незабаром ви приєднаєтесь до Профспілкової організації студентів та аспірантів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, найбільшої самоврядної організації, яка об'єднує на громадських засадах понад 99,8% «кнеувців». Сам профком знаходиться у головному корпусі університету (просп. Перемоги, 54/1, каб. 423; тел. 371-61-97). Головою профспілки є Чабанюк Ольга Анатоліївна (просп. Перемоги, 54/1, каб. 414а; тел./факс 371-62-16, моб. 8-097-821-41-50), заступники голови профкому – Добровольська Інна Анатоліївна (просп. Перемоги, 54/1, каб. 427; тел. 371-61-44, моб. 8-097-222-09-63), Шендрик Наталія Сергіївна (просп. Перемоги, 54/1, каб. 427; тел. 371-61-44, моб. 8-096-958-41-01).

За основними напрямками роботи профспілкової організації функціонують сім постійних комісій профкому (організаційно-фінансова, житлово-побутова, оздоровча, комісії з питань працевлаштування та соціально-правового захисту, спорту та культури).

З річним планом роботи профкому, інформацією про його діяльність, заходи, які проводяться в університеті, про порядок отримання путівки чи матеріальної допомоги ви можете ознайомитися на інформаційних стендах, розміщених біля приміщень студентського профкому та біля кожного деканату на стенді профбюро факультетів. Також докладну інформацію, котра вас цікавить, можна отримати у профспілкового організатора групи, якого ви обиратимете на початку навчального року, співробітників профкому або у голови профбюро свого факультету.

1. Факультет економіки та управління – Оксана Гаврилевич (8-063-177-68-60).

2. Факультет міжнародної економіки та менеджменту – Дмитро Аржевітін (8-050-380-78-45).

Літо, що минуло, для когось було просто черговим відпочинком, поруч сонячних днів та нескінченних розваг, а для вас, абітурієнтів 2009 року, воно стало часом випробувань, тією невидимою межею, яка розділила дитинство й доросле життя. Вже позаду хвилювання, пов'язані із закінченням школи та вступом до університету, попереду – щаслива доля людей, які починають шлях до знань і здійснення заповітних мрій.

3. Юридичний факультет – Сергій Константинов (8-097-926-51-70).

4. Факультет управління персоналом та маркетингу – Тетяна Кузьменко (8-066-768-52-52).

5. Обліково-економічний факультет – Марина Жилінська (8-066-213-16-36).

6. Факультет економіки аграрно-промислового комплексу – Інна Добровольська (8-097-222-09-63).

7. Фінансово-економічний факультет – Наталія Шендрик (8-096-958-41-01).

8. Кредитно-економічний факультет – в.о. Олексій Строкач (8-068-118-11-30).

9. Факультет інформаційних систем та технологій – Микола Лисов (8-093-763-13-64).

10. Економічний коледж – Світлана Мартиновець (8-093-630-05-62).

А тепер детальніше, чим займається студентська профспілка.

Головним завданням первинної профспілкової організації є соціальний та правовий захист студентства, організація його оздоровлення та санаторно-курортного лікування, змістовного дозвілля студентської молоді, сприяння працевлаштування у вільний від занять час, представлення інтересів студентів у Вченій раді і ректораті КНЕУ імені Вадима Гетьмана. Як член Студентської профспілкової асоціації м. Києва, Первинна профспілкова організація студентів та аспірантів бере участь у загальнодержавних, міжгалузевих та регіональних молодіжних програмах: «Молодь за майбутнє України», «Оздоровлення студентів», «Студентська на-

укова творчість», «Студентський гуртожиток» та ін.

Соціальний захист малозабезпечених та інших соціально незахищених категорій студентів здійснюється шляхом надання одноразової матеріальної допомоги (за наявності підстав, підтверджених документально), розповсюдження пільгових студентських проїзних квитків для проїзду в міському пасажирському транспорті, оформлення пільг студентам із числа дітей-сиріт тощо.

Кожного року, в період канікул, малозабезпеченим студентам і тим, які відзначились у різних сферах громадського життя, надаються оздоровчі путівки: влітку – до баз відпочинку на Чорноморському узбережжі Одеської області, АР Крим, Закарпаття; взимку – до гірськолижних спортивно-оздоровчих комплексів у Карпатах.

Студенти, які страждають на певні захворювання і стоять на диспансерному обліку в Київській міській студентській клініці, можуть один раз на рік пройти курс лікування в санаторії-профілакторії університету, на чолі якого стоїть лікар не за професією, а за покликанням; керівник, який зумів підібрати персонал, що піклується про найцінніше – здоров'я студентів, Наталія Олексіївна Кучеренко!

Для студентів, що проживають у гуртожитках, у спорткомплексі «Економіст» організують позаурочні заняття у басейні та тренажерному залі. У гуртожитках КНЕУ імені Вадима Геть-

мана працює житлово-побутова комісія профкому студентів. Вони здійснюють нагляд за умовами проживання, дисципліною, разом із адміністрацією гуртожитку розподіляють меблі та інший інвентар серед студентів, що мешкають у гуртожитку, розповсюджують безкоштовні квитки на різноманітні міські культурно-масові заходи для молоді.

Думаю, вам цікаво дізнатися, як у університеті організоване дозвілля студентів. По-перше, у ВНЗ функціонує Центр культури і мистецтв, який співпрацює з профспілковою організацією студентів та аспірантів, самодіяльними та професійними колективами, іншими організаціями. Саме тут активі профспілкових бюро під пильним керівництвом наставників на чолі з кандидатом педагогічних наук, директором ЦКМ Данною Ростиславівною Бабіч щорічно проводять конкурс краси «Міс КНЕУ», конкурс студентської літературної творчості, поезії, фестивалі творчості «Бенефіс університетської молоді» («БУМ») та «Осінь казка», Дні народження факультетів, звітні концерти студентських самодіяльних колективів, вистави студентського театру, художні виставки тощо. По-друге, профком студентів та аспірантів тісно співпрацює з нічним клубом «Грінвіч» (вул. Дегтярівська, 49-Г), приміщення якого обладнане сучасною звукопідсилюючою та освітлювальною апаратурою для проведення веселих та незабутніх студентських тематичних вечірків, спланованих профкомом студентів та аспірантів.

Велику увагу розвитку молоді особистості студента приділяється в інституті кураторів КНЕУ, роботу якого координує талановитий педагог, жінка з чуйним материнським серцем Ірина Анатоліївна Балягіна.

Також в університеті діють такі студентські громадські організації: Наукове студентське товариство, Студентський бізнес-інкубатор та студентський туристичний клуб «Скіфи», клуби за інтересами студентів, а ще соціологічна та психологічна служби КНЕУ. Ви маєте можливість познайомитися ближче з їх роботою, а за бажання – долучитися до їхньої діяльності.

Тож, дорогі наші першокурсники, ще раз вітаємо зі Святом знань. Нехай воно триває впродовж усього вашого студентського життя, щасливі миті якого назавжди закарбуються у пам'яті. Профспілкова родина зі свого боку допоможе реалізувати ваші здібності та порадить, як цікаво провести дозвілля, —

РАЗОМ МИ СИЛЬНА КОМАНДА!

Ольга ЧАБАНЮК,
голова ППОСА КНЕУ
імені Вадима Гетьмана.

ТОЧКА ЗОРУ

Саме поняття «влада» в нашій свідомості різноаспектне, багатогранне, а головне, ніхто чітко не зможе сказати, що воно означає, оскільки кожен подивиться на нього зі свого боку, з точки зору власних інтересів, професійних амбіцій та навіть залежно від власного кругозору та інтелектуального розвитку... Але я не думаю, що хтось заперечуватиме синонімічність слів «влада» та «керування». А хто не хоче керувати?...

Як майбутній професіонал у галузі фінансів, дивитимуся на даний термін очима економіста, можливо, ще економіста без багатого життєвого досвіду, проте економіста, що бачить процеси, не створюючи паралелі з минулим, що є позитивним, оскільки світ постійно змінюється, а разом з ним повинно змінюватися і світосприйняття.

Отже, я вважаю, що кожна, поважача себе людина, людина, яка прагне чогось досягти повинна володіти, як мінімум, основними економічними поняттями, чітко розбиратися в базових економічних категоріях та процесах. Можливо хтось спитає «Навіщо?»... Всі хочуть чогось в житті досягти, а досягаючи — йти далі, навіть не розуміючи, що ця просту закономірність вже пояс-

Складне запитання — проста відповідь

Зараз ми живемо у досить жорсткий час, час коли світом правлять гроші. Я вважаю, що більшість людей хотіли б говорити про себе вживати як слово «править», так і слово «гроші». Адже кожне з них характеризує одне поняття, всього 5 літер, але скільки в них змісту... В Л А Д А... Кожен її прагне, будь то влада менеджера, політика, лідера неформальної організації чи банальна влада над власним життям — це не суттєво.

нив Абрахам Мослоу. Всі хочуть максимізувати власну вигоду, забуваючи, що потреби є безмежними, а ресурси обмеженими. Всі хочуть мати певні заощадження на «чорний день», не усвідомлюючи, що гроші повинні працювати. Усі бажають мінімізувати свої затрати, незважаючи на те, що також усі намагаються максимізувати власні прибутки. Всі хочуть отримувати доходи, навіть не знаючи, що кредити такими не є.

А потім дивуючись, чому ми так погано живемо? (сидячи на місці та пліткуючи про статки інших), чому в нас такі низькі доходи? (при чому не згадуючи про значний відсоток тінізації економіки), чому в нас таке зростання цін перед святами? (не

замислюючись про елементарну взаємодію попиту і пропозиції), чому я раніше не зайнявся бізнесом? (не розуміючи понять конкуренція та ніша ринку), чому в нас такі високі темпи інфляції? (а самі методично скуповують долар).

А скільки ще таких «ЧОМУ?». І, як не банально це звучить, та більшість проблем, які зараз існують можна було б вирішити елементарно. Просто чітко розібравшись в базових економічних категоріях та спробувавши проаналізувати економічні процеси.

Найбільш слабкі скажуть, що вони нічого не можуть вдіяти, адже країною правлять політики, а не народ. Таким я хочу сказати, що кожне суспільство має таких полі-

тиків, на яких заслугове. І я не відмовлюся від своїх слів, оскільки ми самі їх обирали. Але найжахливіше те, що ми їм пробаємо жадливі непрофесіоналізм. Ми можемо слухати про відсутність прибутків у державних підприємств та про низьку рентабельність, хоча кожен десятикласник знає, що рентабельність визначається діленням прибутку на собівартість. Ми можемо, дивлячись на телевізор, радіти, що відкривають нову лікарню, абсолютно не замислюючись про нерациональність місця її розташування, неефективність використання ресурсів, адже у селах навіть пункти першої допомоги не завжди є.

Деякі заперечать, що життя, взагалі, нерациональне. Можливо, але навіщо самостійно наклеювати на себе біду, чому люди не розуміють, що дешевше попередити, ніж виправити (я говорю не лише про фінансовий бік даної справи)?

Давайте станемо раціональними! Почнемо ефективно використовувати ресурси! Але для початку вам доведеться опанувати основні економічні терміни та процеси. І тоді вже не виникатиме стільки безглузких «чому?», а ті, нові, що виникатимуть, стануть діаметрально протилежними: чому вони так неефективно використовують ресурси?, чому вони не бачать елементарних закономірностей?..

Можливі ще «чому?» іншого роду, такі «чому?», що потягнули за собою величезну кількість економічних теорій, що спричиняють появу економічних праць, що рухають світом, тих «чому?», що змусили нас вступити до цього навчального закладу та примусять вас вивчати економіку далі.

У мене існує така думка, що царцею наук, можливо, є математика, проте топ-менеджером, без сумніву, виступає економіка.

Катерина ЗВЕРЄВА,
студентка 3-го курсу, ФЕФ.

ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Поради братам

Розглянемо ситуацію.

Особа, яка погодилася працювати на умовах отримання заробітної плати: офіційної — виходячи із суми мінімальної заробітної плати, а решта — у конверті. (Тут ми не розглядаємо механізм і джерела отримання роботодавцем «чорного» кешу).

Роботодавець виявився, на перший погляд, порядним. Коли працівник захворів, лікарняні виплатив виходячи із загальної суми зарплати, відпускні тиж нарахував виходячи із досягнутих з працівником домовленостей. Але, в житті дуже рідко буває, щоб коли добре, то це продовжувалося довго.

Проїшов певний час, все подорожчало, а заробітну плату працівнику ніхто підвищувати не збирається. При цьому, за що ж роботу в іншій фірмі вже платять у 1,5 рази більше. Елементарна логіка підказує працівнику, що необхідно змінювати роботу. І от, коли він приходить до роботодавця і повідомляє про свій намір звільнитися, роботодавець поводить себе не зовсім порядно: за останній місяць виплачує лише офіційну зарплату, яка складає лише невеликий відсоток у сумі загальної з/п, а також компенсацію за невикористану відпустку також із суми офіційної зарплати. Іншими словами, роботодавець порушив взяті на себе зобов'язання і знехтував інтересами працівника.

Що у такому разі роблять обдурені працівники?

Як правило, нічого. Філософськи забувають про втрачені гроші та йдуть на нову роботу, адже як і кому можна довести суму зарплати, про яку була домовленість.

Але якщо усі будуть вчиняти саме так, то дуже скоро порядних роботодавців не залишиться взагалі, адже безнаказність породжує безнаказність.

Якщо почитати у ЗМІ поради, які даються на цей випадок, то усі вони зводяться лише до одного — не йти працювати до такого роботодавця. Але, в нинішніх умовах ця порада рівносильна тому, що не потрібно йти працювати взагалі, адже переважна більшість працедавців платять з/п у конверті (припущення автора). Інші порадики намагаються «заспокоїти» — знали куди йшли працювати, то хто ж вам винен?

Оскільки поради давати легше всього, тож дозволю собі також дати вам дієву пораду, яка дозволяє у ситуації, яка була розглянута вище, добитися від роботодавця виконання взятих зобов'язань або, навіть, більше (це вже залежить від вашої фантазії та імпровізації):

По-перше. Якщо роботодавець порушив взяті на себе зобов'язання, відразу ж забудьте про будь-які моральні обов'язки перед ним, для того, щоб вас не мучили докори сумління.

По-друге. Якщо роботодавець повів-

ся з вами не порядно, запитайте себе, чи зобов'язані ви поводитися з ним порядно? Незалежно від вашої відповіді, поводитися з ним ви повинні виключно у межах Закону, а Закон таку можливість дає.

Усі знають і, безумовно, чули про звільнення по ст.38 Кодексу законів про працю. Але мало хто читав статтю 38 повністю. Так от, у цій статті є абзац третій, який звучить так:

«Працівник має право у визначений ним строк розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо власник або уповноважений ним орган не виконує законодавство про працю, умови колективного чи трудового договору.»

Зверніть увагу, у цьому абзаці не йде мова про необхідність відпрацювати два тижні. Усі згодні, що якщо мова йде про статтю 38, то необхідно 2 тижні відпрацювати. Як бачимо, стаття 38 містить значно більше умов.

Отже, якщо працівник зможе довести, що «власник або уповноважений ним орган не виконує законодавство про працю, умови колективного чи трудового договору», він має повне право скористатися нормою абз. 3 ст. 38 КЗпП та звільнитися у строк, який він сам бажає.

Ми не будемо вдаватися в юридичний аналіз тонкощів статті 38, оскільки у цьому немає необхідності. Чому? Зараз зрозумієте.

Стаття 172 Кримінального кодексу України. Грубе порушення законодавства про працю

1. Незаконне звільнення працівника з роботи з особистих мотивів, а також інше грубе порушення законодавства про працю — карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

2. Ті самі дії, вчинені щодо неповнолітнього, вагітної жінки чи матері, яка має дитину віком до чотирнадцяти років або дитину-інваліда, — караються штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років.

Це ще не все. Читайте далі:

Стаття 212 Кримінального кодексу України. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)

1. Умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності або особою, що

Виплата зарплати у конверті є досить поширеною і досить вигідною для роботодавців, оскільки дає можливість:

- Економити на внесках до фондів с/с та податку з доходів фізичних осіб.
- Нехтувати соціальними зобов'язаннями перед працівниками: виплачувати лікарняні, відпускні та компенсацію при звільненні лише із суми офіційної зарплати, тощо.

Погоджуючись на отримання зарплати за «двійним» стандартом працівник ставить себе у доволі незручне та не вигідне становище. Але, чи у працівника є альтернатива обирати спосіб виплати з/п саме у цього роботодавця? Звісно, у більшості випадків немає. Є альтернатива відмовитися від роботи у такого працедавця, взагалі, та піти шукати іншу роботу, але цей спосіб може використати не кожен працівник, не будь-якої професії, та не у кожному регіоні. Тому, говорити про право і свободу вибору працівника не зовсім коректно.

займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана їх сплачувати, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах, — карається штрафом від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. Під значним розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Стаття 212 Кримінального кодексу України. Ухилення від сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

1. Умисне ухилення від сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності, або особою, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана їх сплачувати, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до Пенсійного фонду України коштів у значних розмірах, — карається штрафом від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. Під значним розміром коштів слід розуміти суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум

доходів громадян. Сподіваюсь, ви вже зрозуміли, про що йде мова. Але, якщо ні, пояснимо.

Справа в тому, що факт виплати зарплати у конверті може стати відомим правоохоронним органам, в основному, від працівника. Якщо працівник повідомить таку інформацію правоохоронним органам, власник підприємства чи уповноважений ним орган з високим рівнем ймовірності буде притягнутий до кримінальної відповідальності за ст.172 ККУ та за ст. 212 ККУ. Перспективи не райдуєми, правда?

От саме цим моментом автор і пропонує скористатися ображеному працівнику. Але, необхідно врахувати декілька моментів.

Здій працівника не повинно випливати те, що він свідомо погодився на отримання зарплати у конверті, а довести це буде не так вже й легко.

Отже, перш ніж приступати до рішучих кроків працівник повинен звернутися до бухгалтерії та запросити довідку про заробітну плату. Після отримання такої довідки у працівника на руках, як кажуть, усі козири, і він може починати наступ на роботодавця. Як?

Крок №1. «...а поговорити?»
Перш за все, слід поговорити з роботодавцем, запропонувати йому мирно вирішити питання звільнення, щоб він потім не ображався, запропонувати звільнити вас за п.1 ст.36 КЗпП «За угодою сторін».

Якщо роботодавець відмовляється, переходимо до кроку №2.

Крок №2. Пишемо Заяву наступного змісту та надсилаємо її поштою з повідомленням про вручення на адресу роботодавця:

«Кому
Кого

Заява

Прошу звільнити мене із займаної посади згідно з абз.3 ст.38 КЗпП України з «__» __200__р., у зв'язку з грубим порушенням Вами законодавства про працю. А саме: «__» числа року, мною була отримана довідка про заробітну плату від бухгалтерії підприємства, з якої я дізнався про те, що мені офіційно нараховується заробітна плата не у повному розмірі, без сплати усіх передбачених законодавством внесків та податків. (Далі можна пофантазувати, за бажання, але основне вже написано)

Дата

Підпис»

Слід пам'ятати, що отримавши таку Заяву роботодавець буде «рвать і метать», і до цього необхідно бути психологічно готовим.

Вам будуть весь час повторювати, що ви говорите неправду, бо ви знали про неофіційну зарплату. Що Ви повинні будете заплатити із оголошеної суми неофіційної зарплати податок з доходів фізичних осіб і 2-кратний розмір штрафу, тощо.

Але говорити — це одне, а довести у суді — зовсім інше.

У працівника аргумент наступний: «Отримував зарплату у 2 рази на місяць, про одну розписувався у платіжній відомості або видатковому касовому ордері, а іншу — як з'ясувалося, неофіційну зарплату — розписувався у видатковому касовому ордері. Звідки я, працівник, мав змогу знати про те, як та зарплата мені нараховується? Я розписувався у видаткових документах, я не міг знати про те, що видаткові касові ордери складаються лише для директора, і зовсім не відображаються у бухгалтерії, і з них не платяться податки та внески».

Щодо податку з доходів фізичних осіб, то обов'язок утримувати і сплачувати його до бюджету лежить на роботодавцеві, оскільки він є податковим агентом щодо сум заробітної плати, що повинна виплачуватися. Отже, якщо хто й буде нести за це відповідальність, то не працівник.

У роботодавця залишається 2 альтернативи:

— розрахуватися з вами, звільнити за угодою сторін в строк, який ви просите, і не мати проблем

— не розрахуватися, звільнити не на ваших умовах, і мати проблеми, пов'язані із наступною перевіркою органами прокуратури, судовою тяганиною з вами щодо порушення законодавства про працю і т.д. та мати дуже високу ймовірність нарватися на кримінальну відповідальність за ст. 212 ККУ.

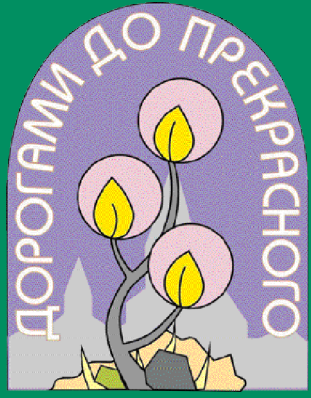
Можете бути впевнені у тому, що оцінивши можливі альтернативи, роботодавець виконає усі ваші умови, задля того, щоб як можна швидше та як можна довше вас не бачити.

Від вас самих залежить, чи користуватися описаною схемою «укрошення». Автор жодним чином не агітує використовувати її. Але, повідомляю, що вказана схема була використана автором особисто, його знайомими, друзями, співробітниками, і кожного разу очікуваний результат було досягнуто — «строптивіе работодатели» йшли на поступки.

Щиро Ваш,

А. СОРОКА,
студент V курсу, обліково-економічного факультету.

Дорогами до прекрасного

Газета культурологічного клубу КНЕУ

Прекрасне не потребує доказів.

ВОЛЬТЕР.

ПО ЖИТТЄПИСАХ ВИВЧАЄМО ІСТОРІЮ

В. Гетьман — старшокурсник КФІ, 1955 р.

Лунають поодинокі несміливі вигукі: «Герой України...», «На перших гривнях стоїть його підпис...»

Дійсно, чи багато знають наші студенти (та й більшість співробітників) про того, чие ім'я носить вищий навчальний заклад?

Вшануванням пам'яті людини, відданої розумом і серцем Україні, і названо заклад, де колись здобував вищу освіту. Його заслуги перед Батьківщиною значно перевершують всі отримані за життя й по смерті відзнаки й нагороди.

З ім'ям Вадима Петровича тісно пов'язані вагомі досягнення у створенні законодавчої бази розбудови нашої незалежної держави, становленні та розвитку банківської справи в Україні, її авторитету у фінансових та банківських колах світу. Він був одним із авторів створення національної платіжної системи, валютного ринку та виробництва власної валюти.

У 2005 році, щойно університету було змінено назву, ми зробили спільно зі студентським клубом «Скіфі» поїздку в село Снітин, Лубенського р-ну, Полтавської обл. Хотілося більше дізнатись про дитячі й юначі роки того, чие ім'я присвоєно нашому закладу. Ті, кому цікаво, можуть почитати матеріали, висвітлені в газеті «Економіст»: у № 1153-1156(35-38 2005) – «Пам'ятають Гетьмана» О.В.Ступак, у №1157-1159(1-3 2006) – «Малюємо спільно портрет» В.Я.Стадниченко, «Родом із дитинства» Л.Й.Рінгіс, «Виорати щастя для рідного краю» О.Дрегалю, у 1178-1180(22-24 2006) – «Від студента до Героя України» Л.Рінгіс.

Деякі відомості з листка «Автобіографія»: «...народився 12 липня 1935 року в районному містечку Оржиці, що на Полтавщині. Батьки: Петро Трохимович та Ніна Леоніївна працювали в місцевій середній школі. Під час війни сім'я вимушено залишилась на окупованій території, оскільки в дорозі розбомбили транспорт. Жили й займались сільським господарством у с. Яблунівка, там і пішов у перший клас. А у 1945 р. перебралися до батькової рідні в село Снітин...» Виховувався Вадим у вчительській працелюбній сім'ї, тож потяг до знань міцний, рідний. Після закінчення Снітинської семирічки поспішив до Литвяківської середньої школи, щодня відміряв по п'ять кілометрів (це якщо навпростець) від дому й назад на Кути, околицю Снітина.

У 1952 році Вадим Гетьман поступив до Київського фінансово-економічного інституту (так тоді називався наш університет) на фінансовий факультет. Інститут в той час розміщувався у орендованих приміщеннях на По-

Університету славні імена

Під час екскурсії в університетському музеї дівчинка запитала: «А чому саме імені Вадима Гетьмана названо, адже за сто років багато хто вчився?..» Обізнаний юнак випередив мене зі своїм варіантом відповіді: «Прикольно було б, аби університет називався на честь всіх випускників!» Перехопивши ініціативу, продовжую: Так, прикольно, але ж, якщо вже імені – то це має бути ім'я дійсно гідної особистості. А що ще ви знаєте про Вадима Петровича Гетьмана?»

долі. Вчився, як і в школі, старанно й успішно. За чотири роки всього склав 25 іспитів, із них 16 – на відмінно, інші – добре. Слід сказати, що про вимогливість деяких викладачів на іспитах і заліках ще й досі пам'ятають колишні випускники. То, якщо доцент І.П.Панащенко з політекономії або доцент П.П.Німчинов з бух обліку, доцент П.М.Рубановський з фінансів чи доцент В.Є.Власенко з грошового обігу поставили п'ятірку, то знання дійсно були відмінними. Четвертий курс – коли вивчали всі спец дисципліни, взагалі закінчив відмінником. Виробничу практику після третього курсу проходив у Одеському відділенні сільгоспбанку, а переддипломну – у Запорізькому. Керівником практики був К.Г. Зуллас, який теж на відмінно оцінював знання з дисципліни «Організація фінансів та довгострокових кредитів». І, як вже пізніше згадував Вадим Петрович, саме Костянтин Григорович прищепив йому любов до банківської справи. По завершенні інституту В.Гетьману було присвоєно кваліфікацію економіста зі спеціальності «Фінанси та кредит» і видано характеристику за підписом директора інституту П.В.Кривина та декана фінансового факультету В.Є.Власенка. В ній зокрема зазначалося: «... українець, член ВЛКСМ з 1949 р. За час перебування в інституті навчався добре, дисциплінований, працює над вивченням літератури. На першому курсі був фізоргом групи. Учасник трьох міських спартакіад від КФЕІ, нагороджений грамотою міського комітету ДСТ «Наука». Впродовж трьох років працював агітатором. Може працювати на посаді інспектора Спецбанку»

У 1956 році випускник КФІ одержав направлення у Запоріжжя. Починав кредитним інспектором сільгоспбанку, потім був старшим інспектором облконтори Держбанку, начальником відділу фінансування народного господарства облфінвідділу. Піднімався сходинками економічної кар'єри – і, набувши досвіду, практичних знань, очолив Фінансову комісію Запорізького облвиконкому.

Київ не міг не помітити талановитого, перспективного економіста. З 1975 року В. Гетьман – перший заступник голови республіканського державного комітету цін. У 1987 році – Голова правління Агропромбанку «Україна».

Досвід і здібності Вадима Петровича одразу виявилися затребуваними в незалежній Україні. В 1992 році стає на чолі Національного банку України, в наступному році він – голова Української міжбанківської валютної біржі.

Вадима Гетьмана справедливо називають «батьком» національної фінансово-банківської системи, він розробник і провідник української грошової реформи, фундатор національної валюти. Його головним дітищем вважають Українську міжбанківську валютну біржу. На думку експертів, це її спільна з Нацбанком діяльність у критичний період змогла збити інфляційний вал.

У політику Вадим Петрович ішов свідомо, перемагав на виборах 1990 року й наступних, вже у незалежній Україні, 1994 –го року.

Ось як написав сам у книзі «Як приймалась

Конституція України» (1996 р.):

«Я щасливий, що належу до категорії небагатьох народних депутатів, яким довелося безпосередньо бути в епіцентрі всіх трьох історичних актів, які привели до самоствердження на карті світу суверенної України.

16 липня 1990 року разом із своїми колегами по Верховній Раді України минулого скликання я мав честь віддати свій голос за прийняття Декларації про державний суверенітет України. Саме України, а не УРСР, що вже тоді було далекосяжним державницьким кроком. В історичному тексті Декларації, що стихійно народжувалась у переповненому залі Верховної Ради, є і моя частка.

24 серпня 1991 року в цьому ж історичному залі Верховної Ради України, був проголошений Акт Незалежності нашої держави і вперше над величним куполом Верховної Ради України замайорів державний жовто-блакитний прапор України. Щоправда, спочатку поряд із червоно-блакитним. Цей сміливий крок дався законодавцям нелегко. Хоч невідворотність його була очевидною. Цього владно вимагало життя.

Декларація заклала принципи створення Конституції, Акт незалежності підвів під ці принципи політичну основу. Але молодій державі як повітря бракувало Основного Закону – Конституції.

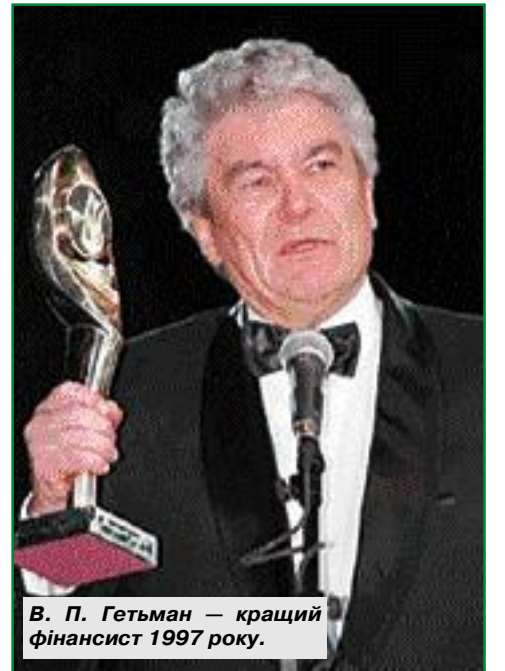
Проект з невеликими змінами вже сьогодні став Конституцією незалежної України. В ньому і моя скромна праця – три додаткові статті і суттєві зміни до 9 інших статей. Небагато, але я вважаю це своїм досягненням за всі 6 років депутатської діяльності.

Адже це не рядовий закон, яких ми щорічно приймаємо по декілька сотень, – це перша демократична Конституція України, розрахована на десятиріччя».

В.П.Чудний, який останні два роки був помічником-консультантом Вадима Петровича у парламентській роботі, на питання журналіста: «Чи став Гетьман справжнім політиком?» Відповів: – Так. Але заангажованим на створення фінансової системи незалежної України. У цьому він бачив мету і сенс свого перебування в парламенті. І в цьому йому не було рівних. Як заступник голови Комітету з питань фінансової і банківської діяльності Гетьман був, як говорили тоді про нього, генератором усіх фінансових і банківських законів, які розглядала і приймала Верховна Рада.

Незважаючи на ейфорію від успіху демократичних сил, Вадим Петрович розумів, яким незахищеним є Основний Закон, як важливо донести його демократичні положення до найширших верств населення. Одразу ж задумав серію популярних брошур у рубриці «Бесіди про Конституцію». П'ять з них побачили світ: «Чи стане Україна соціальною державою?», «Що таке свобода і право у демократичній державі», «Національний банк у системі влади», «Влада», «Фінансовий механізм держави. Податки». Загальна ж спадщина його інтелекту тягне не на один том. Думки, поради і прогнози його не забути. До них раз по раз звертаються економісти.

Той, хто прочитає меморіальне видання

В. П. Гетьман — кращий фінансист 1997 року.

«Вадим Гетьман – громадянин, фінансист, політик», де вміщено його твори та статті про нього, безперечно зрозуміє головне в цій особистості.

До оцінок і рекомендацій впливового політика, висококласного фінансиста ставилися з довірою не тільки у владних структурах, а й у ділових, фінансових та громадських колах. Цінували професіоналізм і світоглядність. Мав вчений ступінь кандидата економічних наук, почесне звання Заслужений економіст України, був академіком Академії інженерних наук України, нагороджений орденом «Знак Пошани». Визнанням його авторитету стало надання Вадиму Гетьману у національній програмі «Людина року» почесних титулів «Парламентарій року-96» та «Фінансист року-97». Слід додати, що високий авторитет визнавався не тільки в загальнонаціональному масштабі, а й у широких закордонних колах.

Й на якій би ділянці не був, знаходив гідне застосування своїм силам – організовував Укграгробанк, створював Міжбанківську валютну біржу, консультував президентів, їздив за кордон по гроші для України, пробивав у парламенті свої ідеї – робив все професійно, творчо, відповідально. Так був навчений з дитинства, щиро вважав людські чесноти запорукою величності людини й Держави.

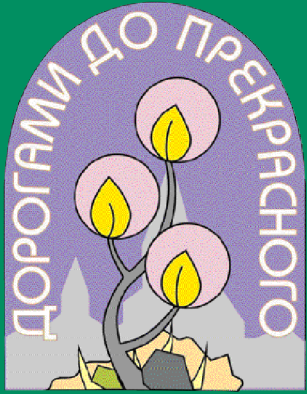
Й напевне, що комусь така чесна, порядна й впливова людина заважала. 22 квітня 1998 року куля найманого вбивці обірвала його життя...

У мільйонах сердець незмінним назавжди залишиться гнівний осуд тих, хто злодійськи відняв життя у людини, яка належала всій Україні. І світлою буде пам'ять про великого патріота. І даниною пам'яті названо вулицю в Києві (ту, що була Індустріальною, і вищий заклад, де вчився у далекі 50-ті роки, і навіть регату крейсерських яхт заснували на «Кубок Вадима Гетьмана».

То ж маємо вшановувати й бути гідними пам'яті нашого колишнього студента, видатного економіста й фінансиста, відомого громадсько-політичного діяча, Героя України.

Людмила РІНГІС,
голова правління клубу
«Дорогами до прекрасного».

Дорогами до прекрасного

Газета культурологічного клубу КНЕУ

Прекрасне не потребує доказів.

ВОЛЬТЕР.

ІСТОРИЧНІ РОЗВІДКИ

ПОШУКИ І ВИНАГОРОДИ

Готувалась до відрядження у село Великі Березці, що на Кременеччині. Там мали відбутися літературні читання з нагоди 120-річчя від дня народження О.Неприцького-Грановського, американського вченого-ентомолога, відомого громадського діяча, поета, художника, першого з українців, хто отримав звання повного професора університету Міннесоти. А починав здобувати вищу освіту у далекому 1909 році Олександр Неприцький саме у нашому навчальному закладі (тоді він називався Київським комерційним інститутом). От як представника і знавця понад столітньої історії тепер вже Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана мене запросили до Великоберезецького літературно-меморіального музею О.А.Неприцького-Грановського. Моїм завданням було розповісти, що уявляв собою інститут тих часів, дещо про тих, хто тоді викладав, а це відомі імена: М.В. Довнар-Запольський (засновник і перший ректор), Олександр і Софія Русови, К.Г. Воблий, Д.О.Граве, К.А.Пурієвич, І.І.Огієнко та інші. Безумовно, й про тих, хто навчався в ті далекі часи: В.Свід-зіньський, І.Бабель, П.Тичина, Л.Є.-Минц, навіть дід Володимира Висоцького вчився. А ще везла для музею матеріали, знайдені у Київських архівах та бібліотеках, а також подарунки від університету.

Петро Іванович Гонтарук, засновник і директор вже понад десять років існуючого музею, порадив приїхати хоч на день раніше початку ювілейних заходів. Мені теж цього хотілося. І не тільки тому, що зможу детальніше оглянути всі експонати сільського музею, можливо, щось віднайти для нашого університетського музею про колишнього студента й ближче поспілкуватися з ріднею О.Неприцького та його друзями з Америки й Канади. Була ще одна задумка – побувати нарешті в Почаєві – це ж якихось 12 км. від Березців.

Як зазвичай перед поїздкою, озброююсь інформацією про те, що можна цікавого побачити в пункті призначення й дорогою до нього. Про Почаїв, хоч і знала вже чимало, та все ж вирішила передивитись подане в Інтернеті. Серед електронного потоку всіляких відомостей одразу ж «зачепили» рядки:

«... 1790-го року з Почаївської друкарні вийшов «Богогласник», збірник побожних пісень XVII–XVIII віків. Одну пісню василіяни взяли з пісень Григорія Сковороди, бо вона була тоді дуже популярна: «Ах, ушли ж моя літа, Як вихор с круга світа».

Оскільки джерело інформації було серйозне – книга митрополита Іларіона (І.Огієнка) «Свята Почаївська Лавра», то повірила одразу. І прізвище автора було мені відомим, та й знала чимало про життя та твор-

Якщо постійно перебуваєш у дослідницькому пошуку, то знахідки неодмінно трапляються – як гідна винагорода за вкладені зусилля і витрачений час. Щоправда, іноді шукаєш, передбачаючи одне, а знаходиш, навіть до кінця не усвідомлюючи, інше й значно більше. Отак було й цього разу.

чість Івана Івановича Огієнка – педагога, мовознавця, історика, церковного й громадського діяча ще з своїх попередніх історичних досліджень про наших колишніх викладачів.

Але що ж саме дивувало? Як зазвичай, нестикування нового знайденого зі старим і звичним.

Виходить, що цей «Богогласник» – прижиттєве видання... Але ж серед тверджень сквородинознавців однотайне таке, що за життя Г.Сковороди (1722-1794) не вийшло друком жодного з його творів. Бібліографічні довідники, а їх вже чимало, не дуже відрізняються один від одного: рік першого надрукованого твору 1798-й, а кількісно, в залежності від року видання довідника, збільшується тільки перелік літератури про народного філософа й поета. Підтверджуючи цим, що інтерес і до особистості, й до його мудрості не вгасає, а шириться з часом.

Але невже ж ніхто не знає про пісню «Ах, ушли ж моя літа...»

Не знайшовши необхідного в Інтернеті, звернулась до найобізнанішого сквородинця В.Я.Стадніченка, автора кількох книг про українського любомудра, в тому числі: «Іду за Сковородою. Сповідь у любові до вчителя». Володимир Якович по перших двох рядках такої пісні не пригадав, але пообіцяв пошукати серед

своїх матеріалів.

А я продовжила свій пошук у різних напрямках, бо питань постало все більше. Найголовніше хотілося знайти текст пісні, що за підтвердженням інформації з електронної Православної енциклопедії належить Григорію Сковороді і вміщена в Почаївському «Богогласнику» 1790 року за № 227.

То ж я й сподівалась одразу знайти сло-

рки Московського Патріархату. То ж мої сподівання були наївними й марними.

Знаючи з Інтернету, що пісню «Ах, ушли ж моя літа» співають і донині на Підляшші, запитала у дружини директора Велико-Березецького музею, чи вона часом не чула такої пісні. Аж Галина Іванівна Гонтарук – великий знавець народних пісень – весь кількагодинний весільний обряд може проспівати. Але такої пісні й вона, на жаль, не знає. Ще один із співзасновників музею – історик, краєзнавець Г.І.Чернихівський, порадив шукати раритетне видання у Почаївському краєзнавчому музеї. Слушно, але для того треба трошки більше часу, ніж термін мого відрядження. Професор Іван Огієнко, досліджуючи українські стародруки у далекому 1924 році, їхав до Почаєва дні на три, а залишився щоденно працювати в монастирських архівах на кілька тижнів...

Зрозумівши, що я ще недостатньо потрудилася, аби знахідка при-

ва пісні в Почаєві, адже друкарня при монастирі існує й тепер, могло ж бути перевидання старовинного збірника (нехай хоч репринтне). До монастирської книгарні летіла на крилах надії. Все передивилась у цій багатій крмниці. Але ні серед золототисно оздоблених фоліантів, ані серед скромно брошурованої духовної літератури «Богогласника» не виявилось. Ясна річ, він же був виданням часів, коли монастирем володіли уніати-василіани, а нині Свято-Успенський Почаївський монастир діє під егідою Православної це-

йшла до мене гідною винагородою, продовжила вишукувати все про прадавній «Богогласник» та його дослідників. Слід зазначити, що тих, хто цікавився цим унікальним виданням, чимало. Є цікаві дослідження музикознавців і літературознавців. Всі статті за часом досліджень помітно поділяються на два періоди: 1-й це кінець XIX-го, початок XX-го століть, а другий – від 90-х років минулого століття. Матеріали, які умовно віднесла до другого періоду, знайти неважко, вони є в електронному інформаційному потоці.

Але, прочитавши їх, необхідного я для себе, на жаль, не відшукала майже нічого. І тільки занурившись у рідкісні старовинні видання, ледь стримувала себе, аби не відхилитись від обраного напрямку пошуків. Стільки захоплюючого й дивного, особливо цікаво знаходити написане вже відомими тобі авторами. Наприклад, «Пісні пинчуков» М.Довнар-Запольського, або «Пісні, исполненные Вересаєм и записанные П.Чубинским и А.Русовым».

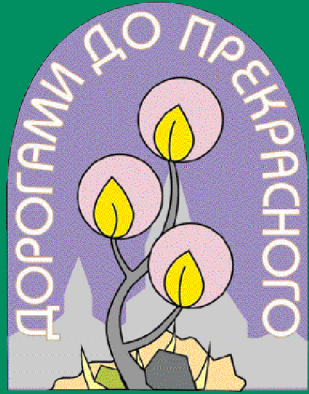
Духовні пісні в Україні відомі не тільки як суто церковні, їх співали у храмах перед службою, їх виконували й лірники на людних зібраннях. Відомо чимало рукописних співаників 17-18 століть. Почаївський друкований «Богогласник» особливий: в ньому всього 247 текстів, написаних польською, церковно-слов'янською й українською мовами. Навіть дві пісні латиною. Поряд вміщено і католицькі, й православні пісні, присвячені святам, іконам, шанованим святим і мученикам, а також пісні, «зживані у різних потребах». Авторами текстів були і народні поети-пісняри, і ченці, і духовні отці вищих рангів. В першому надрукованому збірнику побожних пісень автори не вказувались, тому чимало довелося попрацювати дослідникам, аби встановити авторство. Іноді це вдавалося розгадати по перших літерах рядків пісні, написаної акровіршем. Відомо вже понад сорок авторів першої пісенної духовної антології, серед них Г.Кониський, Д.Туптало (ієромонах Дмитро Ростовський), А.Достоевський (дід відомого російського письменника).

У другій половині XIX-го століття виник підвищений інтерес до народної творчості (і це продовжувалося аж до 20-х років XX-го ст.) – створювались Археографічні комісії у Львові, Харкові, Києві. До речі в київській комісії працювали не тільки викладачі, а й студенти комерційного інституту. Про це згадували й О.Неприцький-Грановський і П.Тичина. Здійснювались фольклорні експедиції, відшукувались старовинні рукописи і стародруки.

Почаївський «Богогласник», випущений невідомо яким накладом у 1790 році, став вже на той час бібліографічною рідкістю. У Івана Франка був такий рідкісний примірник. Він планував його ґрунтовне дослідження в літературному та історичному аспектах, але встиг написати лише кілька розділів, а надрукував тільки «Вступ до студії над «Богогласником»». Продовжив цю роботу Василь Щурат, для якого І.Франко був і вчителем, і нахненником. Був примірник першого «Богогласника» ще в одного

Закінчення на 11 стор.

Дорогами до прекрасного

Газета культурологічного клубу КНЕУ

Прекрасне не потребує доказів.

ВОЛЬТЕР.

Закінчення. Початок на 10 стор.

дослідника старовинної української літератури – В.М.Перетця, засновника власної школи науковців-дослідників. Володимир Миколайович, працюючи професором Київського університету Св.Володимира, організував «Семинарий русской филологии». Серед 68 студентів університету та слухачок Вищих курсів Жекуліної, які у 1907-1914 роках активно працювали в цьому семінарії над вивченням народної творчості, прадавньої писемної та іншої культурної спадщини, було чимало тих, хто згодом стали відомими вченими професорами у галузі літературознавства, історії мови. Але вже й під час студентства найактивніші учасники семінарію відрізнялись настільки високим науковим рівнем, серед них, до речі, і Іван Огієнко, що були обрані членами Імператорського товариства любителів давнього письменства.

В.Перетця і сам чимало попрацю-

вав над «Богогласником», але найгрунтовніше літературно-історичне дослідження збірника здійснила його талановита учениця – С.О.Щеглова, саме за цей труд у 1919 році вона була відзначена однією з іменних премій Російської академії наук.

Серед найдавніших (1868 рік) надрукованих тверджень, що пісня, яка в «Богогласнику» вміщена під заголовком «Жаль над зле иждевненным временем життя», належить Г.Сковороді висловив Орест Халаявський. Він спирався на письмове свідчення, отримане від М.Белозерського: «Найден в числе нескольких экземпляров при записках моего деда..., переписанный рукою моего деда, почерком конца XVIII столетия, список песни Сковороды «Ах ушли моя лета».

Ствердно щодо належності авторства цієї пісні Г.Сковороді писав (1880 рік) у своїх нарисах з історії української літератури XVIII-го століття М.І.Петров, який завідував Церковно-археологічним музеєм при Київській духовній академії.

Академік В.Перетця вказував, що незважаючи на те, що пісні немає у зібранні творів Сковороди, зробленому професором Д.Багалієм (1894 рік), за Григорієм Сковородою можна визнати авторство. Проаналізувавши всі відомі поезії народного філософа, його улюблену тематику та авторські прийоми, С.Щеглова доходить висновку, що пісня ймовірно написана Г.Сковородою, але могла зазнати редакторської правки укладачів «Богогласника».

Отже серед робіт жодного з дослідників авторства старовинного збірника побожних пісень повного тексту пісні «Ах, ушли ж моя лета» я не знайшла. Можливо, не було цієї пісні й у харківського професора Дмитра Багалія, коли він готував ювілейне видання творів Г.С. Сковороди.

Якщо на початку XX-го століття Почаївський «Богогласник», як стверджувала С.О.Щеглова, був бібліографічною рідкістю, то нині це вже

точно раритетний музейний експонат. Щоб у книгосховищі рідкісних стародруків отримати та погортати його сторінки, потрібний спеціальний дозвіл. І тим радісніше було віднайти такі слова пісні, про яку стільки вже дізналась.

Пісня достатньо довга (23 строфи), наведу хоч уривками й у сучасній транскрипції:

«Ах, ушли ж мои лета / Як вихор с круга света,

Тільки як во сне сдалося / Не на свете прожилося.

Аж тут и смерть за мною / Як есть страшна собою,

Еще гневом распалена / Аки лвица раздражена.

Люто зверско рыкает / В путь скоро понуждает.

Не прибрану, ни готову / Велит ити и такову.

.....

О Тройце преблагая, / Прости ми дела злая.

Дажь хоч мало еще жити, / Тебе Богу послужити.

.....

А ще жити даруєш / Як том заведуєш,

Дажь Всещедре, даждь и тоє / Даби оринути злоє.

Про що ця пісня? Про швидкоплинність життя і про те, що треба встигати творити добро. Бо люди, плануючи жити сто років, не дуже полюбляють замолоду над цим замислюватись, ніби й старості вистачить, аби робити благое. І про те, що не смерть винна, як нема чим звітувати, а лише власна злая воля, що все з'їдає, навіть і саму людину. То в молитвах і вертаємось до Бога, аби допоміг оминуті зло.

Людмила РІНГІС,
голова правління
культурологічного
клубу КНЕУ

«Дорогами до прекрасного».

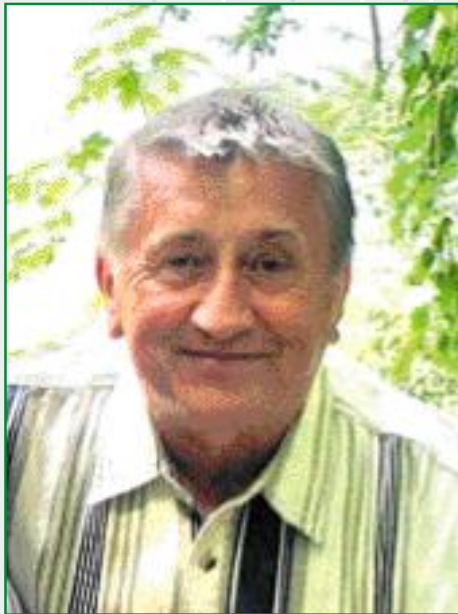
Вітаємо з ювілеєм!

Шановного Романа Теодоровича Дзюгу прекрасну людину, висококваліфікованого педагога, вірного товариша щиро вітаємо із 70-річчям.

Серед колективу кафедри та факультету Роман Теодорович користується заслуженим авторитетом. Його основні риси порядності, інтелігентності, чесності, працелюбства та повага до людей гідні прикладу. Наслідуючи традиції свого вчителя П.П. Немчинова, Роман Теодорович славно трудиться на ниві виховання майбутніх спеціалістів за фахом «Облік і аудит» у Київському національному економічному університеті вже понад 40 років.

Обравши своє місце у житті, він йому не зрадив жодного разу. Роман Теодорович є фундатором навчальної дисципліни «Облік в бюджетних установах». Його перу належать підручники та навчальні посібники, які використовуються всіма навчальними закладами України.

Протягом всього життя Роман Теодорович зберігає тепле почуття до своєї малої Батьківщини села Чесники Рогатинського району Івано-Франківської області, де він народився 13 серпня 1939 року. Все свідоме життя цієї людини пов'язане із КНЕУ, навчання у якому закінчив 1966 року. Далі аспірантура і успішний захист кандидатської дисертації. У нашому університеті Роман Теодорович працював на посадах асистента, старшого викладача,

доцента, а зараз – професора кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу.

Завжди Роман Теодорович у творчому пошуку, уміло застосовує інноваційні методи навчання, постійно працює над вдосконаленням своєї кваліфікації як викладача облікових дисциплін.

Дорогий Роман Теодорович!!! Вас шану-

ють і стараються наслідувати колеги по роботі, випускники університету і студенти за глибокі професійні знання, доброту і щедрість душі.

Нехай же нині, в день Вашого ювілею, дорогий Романо Теодоровичу, прозвучать ще вкотре найщиріші побажання добра, які Ви так щедро даруєте світові.

Нехай ніколи не зраджує Вас життєвий оптимізм, а доля віддячує добром, радістю, здійсненням сподівань, повагою оточуючих, любов'ю близьких, вірністю друзів, ніколи не міліють джерела Вашої любові до життя та людей. Нехай стрімкими потоками вирує Ваше життя, сповнене енергії, молодості та дружби.

Міцного Вам здоров'я на многії і благії літа!
Від душі бажаємо, щоб у вирі щоденних гараздів Вам не залишалось часу на смуток!!!

Чудова дата, вік прекрасний,
Щоб відчувати смак життя,
Бажання здійснювати власні,
Плекати кращі почуття,
Щоби душа завжди раділа,
Усмішкам, сонцю, небесам,
Натхненню, що дарує крила,
І щирим, лагідним словам.

Колектив кафедри
обліку в кредитних
і бюджетних установах
та економічного аналізу.

Генефі Олександрівні Швиданенко вітальне слово

15 червня професор, завідувач кафедри економіки підприємств відзначила прекрасний ювілей

*Добрый вечер, молодые люди,
Здравствуйте, горячие сердца!
В паспорта заглядывать не будем,
Молодости нашей нет конца.
Нет, пока мы движемся и дышим,
Нет, пока за правду рвёмся в бой,*

*Нет, пока чужое сердце слышим
И боеем за чужую боль.
Молодости нет конца, покуда
Верим мы в добро и чудеса,
Истину откапываем всюду
И стоим у счастья на часах.
И не важно, сколько лет ты прожил,
Важно, сколько сам себе даёшь.
Важно, что ты хочешь, что ты можешь,
Важно, что ты есть и чем живёшь.
Важно благодушью не поддаваться,
От достатка вдруг не ожиреть,
Потому что можно даже в двадцать
Незаметно взять да постареть.
Нет, товарищ, молодость — не годы,
Молодость — огонь в твоей груди.
В наших трудных жизненных походах
Молоды лишь те, кто впереди.
Кто работы не боится с детства,
Строит новый мир, как новый дом,
Кто не ждёт короны и наследства,
А всегда живёт своим трудом,
Кто не ставит ближнему подножки,
Кто со злом не станет нас мирить.
Молод тот, кто сам себя по крошке
Может бедным людям раздарить.
Кто другого не продаст за рубль,
И за доллар тоже не продаст,
Тот, кто в час суровый, стиснув зубы,
За Отчизну жизнь свою отдаст.
Молодость, как жизнь, одна даётся,
Раз обронишь, больше не найдёшь,
Значит, надо петь, пока поётся,
Значит, надо жить, пока живёшь,
По ночам считать на небе звёзды,
По утрам встречать зарю-красну,
Как бойцам глотать морозный воздух,
Каждой клеткой чувствовать весну.
С головой нырнуть в осенний ливень,
Услышать как летний гром гремит.*

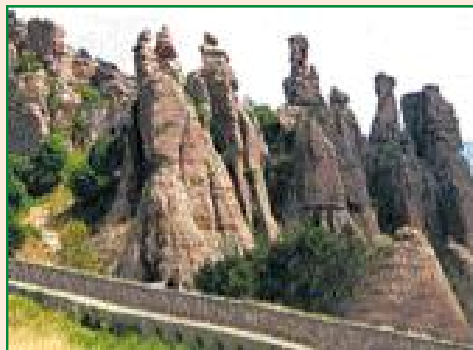
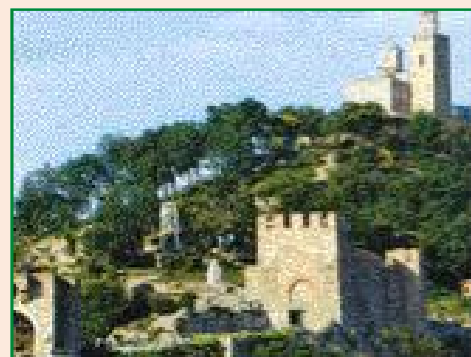
*Ты живёшь, а значит, ты — счастливый,
Жизнь — она прекрасна, чёрт возьми.
Так давайте в беспредметных спорах
Понапрасну годы не губить,
Так давайте жить, ворочать горы,
Строить, созидать, творить, любить.
Не забудьте молодые люди,
В жизни есть один закон простой:
Если молод, это значит — любишь,
Если любишь — значит молодой!
В общем, в паспорта смотреть не будем,
Молодости нашей нет конца,
Добрый вечер, молодые люди!
Здравствуйте, горячие сердца!*

Коллектив кафедри економіки підприємств.

Вітаємо!

Літо подарувало нам ювілярів, яких ми хочемо від щирого серця привітати і побажати міцного здоров'я, творчої наснаги і сімейних гараздів. Нехай вдача залишається привітною до них, а мрії збуваються. Щастя вам і любові!

Кловський Леонід Михайлович, РВК ФСК «Економіст»;
Красавський Іван Онопрійович, двірник господарського відділу корпусу №1;
Мовчанюк Наталія Антонівна, ст. викладач кафедри іноземних мов ФЕФ;
Орлова Наталія Іванівна, ст. викладач кафедри іноземних мов ФЕФ;

Ювіляри липня:

Войтешонок Ріта Олександрівна, головний бібліограф бібліотеки;
Долгова Людмила Іванівна, доцент кафедри економіки підприємств;
Єрофєєв Аркадій Вікторович, зав. кабінетом головного центру інформаційних систем;
Карпенко Олександра Максимівна, гардеробниця експлуатаційно-технічного відділу по пр. Перемоги, 10;
Кияниця Надія Микитівна, прибиральниця господарського відділу корпусу №8;

Прибутко Петро Степанович, доцент кафедри політології та соціології;
Роганов Валерій Володимирович, пом. проректора з госп. питань господарського відділу;
Рябова Лілія Анатоліївна, провідний бібліотекар бібліотеки;
Щетинська Алла Іванівна, старший викладач кафедри вищої математики ФУПіМ;
Якубенко Наталія Тихонівна, доцент кафедри політичної історії.

Ювіляри серпня:

Бетяр Зінаїда Іванівна, старший викладач кафедри вищої математики ФУПіМ;
Бондар Іван Іванович, охоронець служби охорони;
Васильчук Наталія Олександрівна, завідувач НКП кафедри макроекономіки та державного управління;
Джога Роман-Ярослав Теодорович, професор кафедри обліку в кредитних та бюджетних установах та економ. аналізу;
Жукова Любов Тихонівна, старший викладач кафедри іноземних мов ФМЕіМ;
Кішкін Володимир Анатолійович, заступник начальника відділу ОЗНП навчального центру;
Лук'янова Віра Олександрівна, завідувач НКП кафедри педагогіки і психології;
Маманчук Олександр Іванович, доцент кафедри політичної історії;
Мачульський Борис Григорович, доцент кафедри філософії;
Обрізан Надія Андріївна, бібліотекар бібліотеки;
Писаревська Тамара Андріївна, доцент кафедри ІСЕ;
Петрович Віктор Володимирович, стар-

ший викладач кафедри обліку в кредитних та бюджетних установах та економ. аналізу;
Соболь Сергій Миколайович, завідувач кафедри менеджменту;
Терещенко Анатолій Миколайович, стюльяр-тесляр господарського відділу корпусу №7;
Хусайнов Ділюс Яхєвич, доцент кафедри розміщення продуктивних сил;
Шабельтас Сергій Георгійович, інженер відділу матеріального-технічного забезпечення.

